

Zvíkovské mystérium

Text a foto: Lunwer z Hercýnského lesa & Glomen

V tomto materiálu byly použity některé texty z článku Vladimíra Šišky *TAJEMNÁ MÍSTA: Zvíkovská "Markomanka" - dílo Keltů?*

Redakčně a technicky upravil Keltoman

Je tomu již více než rok, co jsem poprvé odjel na výpravu zaměřenou na objasnění záhad, které obestírají zvíkovský kraj.

Učinil jsem tak na popud, který jsem našel v teorii od Vladimíra Šišky o záhadách, jimiž je zvíkovský kraj přímo nasáklý. V ní jsem se poprvé dozvěděl o záhadné Markomance, o keltském oppidu v Nevězicích i o místě zvaném Obrovy hroby. Tehdy jsem se rozhodl, že se tam jednou musím podívat. Nakonec se mi můj sen splnil a já jsem se ocitl v roli archeologa, badatele i historika.

Povím vám nyní legendu vztahující se ke Zvíkovu.

Kdysi dávno, na počátku osídlení naší země (tehdy Hercýnského lesa) praotcem Čechem... A tady se musíme překousat přes další historickou nesrovnalost, a to, že onen Čech byl vlastně keltský vůdce, který sem přivedl kmen Bójů, který jak již nám učebnice dějepisu napovídají, dal naší zemi název Boiohaemum – Bohemia.

Praotec Čech měl dle pověsti dceru, která se zakoukala do prostého rolníka, což se nelíbilo onomu Čechovi, neboť on byl přeci vladyka. Ale dceruška si postavila hlavinku, že si prý rolníka vezme. Čech se rozčílil a oba je vyhnal ze svého panství. Uplynulo několik let a Čech se vydal na lov, při tomto lovu zavítal až příliš na jih země, kde se ztratil v hustých lesích. Bloudil několik dní a nocí, až nakonec zahlédl v lese dvě krásné hrající si děti. I následoval je, neboť věděl, že někde musí bydlet. Děti jej dovedly až na pahorek, kde stal baráček keltského typu.

U vchodu poznal svou dávno ztracenou dceru i jejího muže. Všichni si všechno odpustili a Čech jim nabídl, že se mohou vrátit. Načež jeho dcera řekla, že mu moc děkuje, ale že už si

tu ZVYKLI. Čech tedy odjel domů a na onom místě, kde žila jeho dcera, nechal postavit hradiště, které neslo název Zvykov – později do češtiny Zvíkov. Toto se událo cca 5. - 6. století před naším letopočtem.

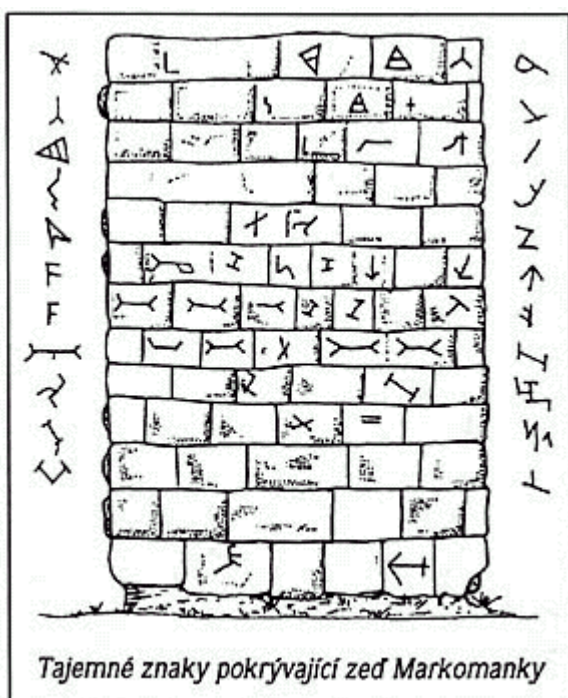
To je tedy legenda vztahující se k tomuto starému hradišti. Později bylo toto hradiště strategicky zabráno a zrestaurováno na středověký hrad. Až do napuštění Orlické přehrady vypínající se vysoko na skále. Tato legenda je sama o sobě jakousi velmi chutnou omáčkou, jež se dá servírovat malým dětem, které sem vezmete na výlet. Osobně mám pohádky velmi rád, neboť vycházejí většinou ze skutečných událostí doplněné o lidskou fantazii a vůli. Jako většina pohádek má i tato své velmi ceněné jádro, jakýsi předmět, jenž na sebe váže veškeré tajemno a dává tak vzniknout nádhernému dílu.

Pro mne byla tímto předmětem jedna ze zvíkovských věží. Jedná se o věž, která nese název podle kmene Markomanů, kteří jí prý údajně nechali postavit. Jiná verze zase tvrdí, že jde o věž římského typu, která zde byla vybudována na posílení obrany Zvíkova. Teorii o římském původu věže podpořil Jan Erazim Vocel svým srovnáním se znaky na zdivu v Pompejích. Zde jde o stará italská písma, s kterými Vocel našel asi třináct podobností - nikoli však jedinou shodu. Nicméně ať už pochází věž i znaky z kteréhokoli období, zdá se, že je zde zřetelná inspirace právě v římském vzoru.

Ale je tu ještě jedna, pro mne nejzajímavější verze:

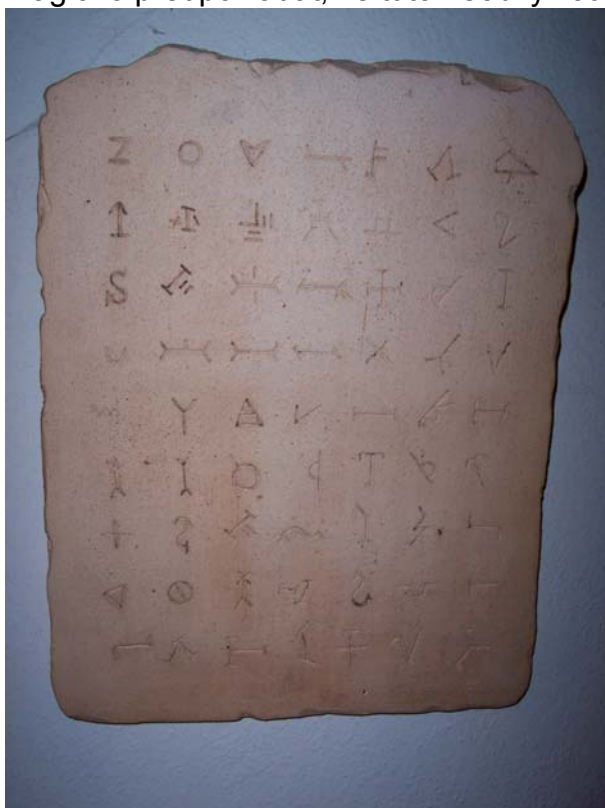
Na velmi dobře chráněném místě o rozloze pouhé dva hektary vzniklo malé, ale strategicky významné keltské sídlo, obklopené ze tří stran řekami a příkrými skalami. Přístup po úzkém skalnatém hřebenu byl chráněn dvojitou hradbou, jejíž zbytky jsou dodnes v podobě valů

patrné. Na konci letopočtu zde již bylo malé oppidum - keltské opevněné město s infrastrukturou řemesel, výroby a zpracování kovů i obchodu. Město leželo na důležité křižovatce obchodních cest: nedaleko odtud na Otavě rýžovali Keltové zlato, od severu tudy vedla cesta podél Vltavy - od Závisti a Stradonic přes Hrazany, Nevězice a pokračovala na jih přes Třísovy, pohoří Gabréty (Šumavu) do Norika (dnešní Rakousko) k tehdejším Etruskům a Římanům.

Zvíkovem tehdy zcela jistě projížděly kupecké karavany z tehdejšího antického světa. O Keltech napsali jejich římsští současníci (Caesar, Strabón), že jsou nesmírně zvědaví, stále toužící po novotách, a velmi způsobilí napodobit vše, co viděli, a čemu se mohli přiučit. Strabón dokonce o Keltech píše, že často zastavovali kupce i počestné a vyptávali se na vše o krajích, odkud přišli. Keltové, kteří obývali tento kousek země,

mohli zcela klidně zvukovskou "Hlízovou věž" postavit. Dost by to odpovídalo jejich povaze a schopnosti dobře napodobit i zdokonalit vše, s čím přišli do styku. A tajemné znaky, vytesané do kamenných kvádrů věže? Právě u Keltů bychom mohli při jejich ohromném smyslu pro magično předpokládat, že tuto neobvyklou stavbu vybavili "magickou ochranou" symboly.

Není snadné je všechny jednoznačně identifikovat, jsou vyryty na velmi hrubém a neopracovaném povrchu a umístěny v různých polohách. Úplný soupis těchto značek ukazuje na to, že jich je celkem 36 druhů, což by dobře mohlo odpovídat nějakému druhu písma. Srovnáním s runovou abecedou Germánů zjistíme, že se shodují maximálně tři znaky, což je málo. Mimochodem germánský "futhork", jak je nazývána nejstarší verze runové abecedy, pochází patrně z období 3. - 5. století našeho letopočtu, a Markomané jej patrně neznali. Runy, stejně jako keltský Ogham, také nesloužily prvovýznamově jako abeceda. Nešlo o žádné písmo, byly to magické znaky a symboly, používané ke specifickým účelům a k zápisu byly používány až mnohem později.

Tyto "runy" také přitahovaly odedávna vědce, kteří ale přemýšlejí pouze hlavou a nikoliv srdcem. Vznikla proto teorie "kamenických značek". Srovnávání zvukovských značek se znaky středověkých kamenických cechů probíhá doposud. Zatím se však nepodařilo nalézt jediný odpovídající znak. Znamená to, že buď musíme dílo připsat dosud naprosto neznámé kamenické dílně z 13. století, anebo prostě o kamenické znaky vůbec nejde!

Zajímavé je, že tyto značky jsou i uvnitř této věže, která je jinak vyzdobená středověkým malováním, ale skrze něj lze tyto značky vidět.

Pravdou je, že jsem si dohledal značky kamenických dílen z té doby a mohu vám říci, že aby v nich někdo viděl podobnost, musel by mít hodně špatný zrak a nebo by musel být zoufalý, a nevědět si s tím rady.

Narozdíl od Jana Erazima Vocela, který našel pouze podobnosti, avšak nikoli shody, já tyto shody nalézt dokázal.

Nejedná se o shody s žádným starověkým písmem, jako jde spíše o symboly, které provázejí lidskou historii od jejího samého počátku. Například je to symbol slunce, měsíce, symboly elementů, kříže různých

typů i alchymistické značky. Najdeme zde i několik germánských run, například ELOHLH, jenž je nejspíše runou ochrany. Dále také FEOH zajišťující prosperitu a bohatství, či také IS která má vše uchovat.

Nejvíce patrné jsou však znaky oghamské abecedy (viz. přiložené foto).

Namátkou: znaky pro očištění, vnitřní vývoj, znak pro přátelství i vyléčení, moudrost a ochranu.

Další z věcí, jenž autoři přede mnou opomenuli, je fakt, že na Markomanské věži je více značek, než kolik bylo vyhledáno a vytesáno do desky, která se nachází na zvíkovském hradě. Tuto chybu nemůžeme vědcům vyčítat, neboť pro vědce je jeden znak třikrát se opakující, ale o různé poloze,

stále znakem stejným. Pokud však vezmu kupříkladu již

výše zmíněný ogham, musím vzít v potaz pravidlo, že pokud onen znak otočíme o 180°, vznikne mi graficky identický znak, ovšem s jiným významem. Díky tomuto pravidlu se nám počet třiceti šesti znaků o něco rozrostl.

Dalším údajem, jenž by mohl dále pozměnit počet znaků, je také zajímavost, že kameny v Markomance, ač jsou vytvarovány do pravidelných kvádrů, vyčnívají z jinak pravidelného tvaru věže svými nahrubo opracovanými výčnělky. Na těchto výčnělcích jsou právě vytesané tyto záhadné znaky. Tak tedy máme znak, jenž může být v různé poloze, a nyní musíme vzít ještě v potaz tvar jeho podkladu. Uvažujme: kamenická dílna, hrdá na své dílo, vyrobí

perfektně opracovaný kámen, na kterém nechá (úmyslně) neopracovaný výčnělek, a právě do něj pak vyryje značku...?!

Pokud mám právo to říci, věž samotná nevyzařuje žádnou energii, ale působí spíše jako maják, který vrhá své ochranné světlo na celý poloostrov, na němž se zvíkovský komplex nachází.

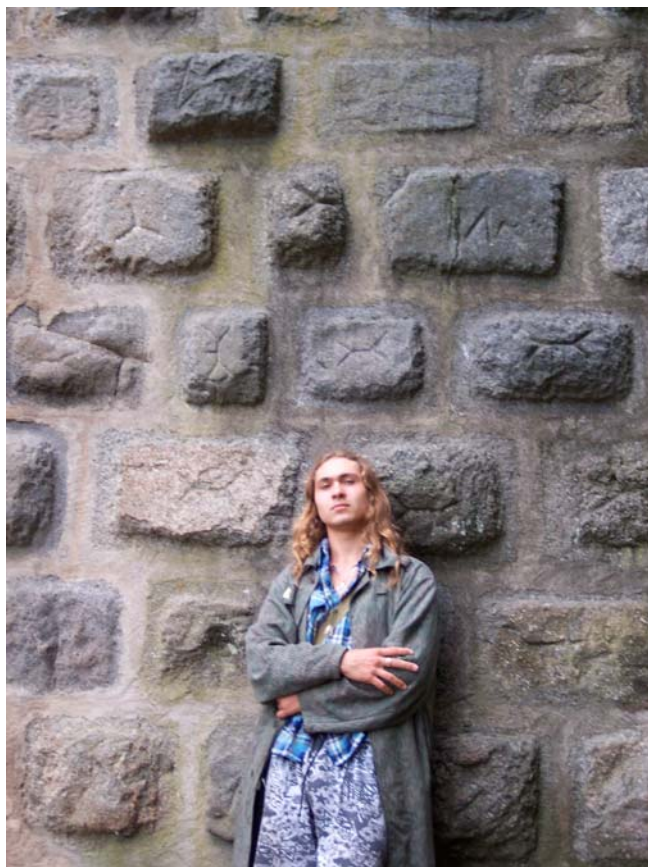
Jak se zdá, nejvíce tohoto „světla“ dopadá právě do zvíkovských zahrad. Tyto zahrady působí jako jakési oázy klidu a míru. Jen těžko lze vyjádřit pocity, jaké v nich člověk může zažít. Měl jsem pocit, že všechny mé starosti jsou dávno pryč a prostupuje mě krásné a uklidňující teplo. Jednoho dne jsem se svou přítelkyní vylezl na hradby, jenž tyto zahrady obklopují. V tu chvíli jakoby všechny zvuky ustaly, i vítr snad přestal vát. Rozhostilo se příjemné ticho, v němž se dalo krásně a dlouze filosofovat. Bylo to právě zde, když jsme si všimli záhady zplošťujících se ulit. Bylo jich zde několik desítek. Jedna šnečí ulita byla jako druhá – malinká a zploštělá. Velké šnečí ulity jsme nacházeli jen rozbité. Ani jedna velká nebyla v celku, a úlomky byly s patrným „ohnutím“ podobným jako když ohýbáte papír. Později jsem se však dozvěděl, že i takovéto ulity existují... Což mne však nijak neuklidnilo vzhledem k okolnostem, které nastaly později...

Ať již to bylo ochranným působením tajemných značek, či strategicky výhodným umístěním zvíkovského hradu, pravdou je, že hrad Zvíkov nebyl v historii nikdy dobyt, a byl považován za nejbezpečnější místo v Čechách. Snad proto právě v Hlízové věži byla - na železném kruhu visícím na řetězu ze stropu - uchovávána koruna českých králů. Bylo tomu tak až do doby, kdy byl postaven Karlštejn a koruna byla přemístěna tam.

Ke Zvíkovu se řadí ještě jedna báj:

O vztahu těchto míst ke Keltům svědčí i další pověst. Podle ní vede ze zvíkovského hradu tajná podzemní chodba až k poutnímu kostelíku Svatá Anna nad Otavou. Kdesi v této chodbě se prý nachází nesmírně vzácný poklad, který má prý ohromný význam pro naši zemi. Podle pověsti si tento poklad přijdou vyzvednout blaničtí rytíři poté, co pobijí nepřátele země. Pověst o podzemním vojsku v Blaníku se v různých variantách vypráví asi o dvou desítkách dalších kopců a hor v naší zemi, a má nepochybně keltský původ - její podobu lze vystopovat i v legendách o králi Artušovi, jenž spí se svými bojovníky v hoře a přijde Anglii na pomoc, až bude zle. Mimochodem zkusil někdo hledat podobnosti mezi pověstmi o Brunclíkově meči a o bájném Excaliburu? Ten poklad ale nehledejte: jednak jej dnes nejspíše kryje hluboká voda Orlického jezera, jednak prý nejde o poklad hmotného, ale spíše duchovního charakteru a jednak Keltové, či spíše jejich kněží - druidové - znali účinné způsoby ochrany.

Není snad možné, že by tento duchovní poklad prosakoval skrze zvíkovské zahrady a Markomanku na povrch zemský...?

Kučeřská svatyně

Druhým místem, jenž bylo podrobena mému opětovnému zkoumání, bylo místo zvané Obrovy Hroby. Jedná se o starou keltskou svatyni nedaleko od vesnice Kučeř. Tato vesnička je vzdálená asi čtyři kilometry od hradu Zvíkov. Místní lidé o tomto místě mluví s naprostou lehkostí až cynismem. Pokud se zeptáte na cestu s nevelkou přesností, tak vám ukážou směr a rovnou dodají, že tam archeologové již odvedli velký kus práce, a je takřka zbytečné tam cokoli hledat: „*Jo Obrovy Hroby, to je trochu nasypané hlíny a suchý stromy. To budete tady skrz ty velký kopřivy až dojdete k takový říčce jo, ale nebojte, vona je vyschlá v tomhle suchu. No pak vylezete na takovej ten násyp, no a ste tam, jo.*“ Takto zněl přesný popis, který jsem dostal, když jsem zde byl

poprvé. Nyní již poučen tím, že ona říčka je nikdy nevysychající bažina a že velké kopřivy se dají obejít po lesní pěšině, jsem došel až ke vchodu do svatyně. Oproti minulému roku byla svatyně o dost více vyschlá a potměšlá. Celé to místo jakoby bylo bez života a vzduch a atmosféra byla naplněna strachem a smrtí. Mojí přítelkyni se jen tajil dech, když se rozhlížela po onom temném místě, a její vystrašené oči a úplně ledové ruce v jinak teplém dni také mluvily o mnohém...

Prvního dne zkoumání svatyně jsme však učinili dva zajímavé nálezy. Prvním byl úlomek z nádoby, pravděpodobně malé misky z nepálené hlíny značného stáří. Dodnes jsem nenašel odvahu dojít s ním za odborníky a nechat si zjistit jeho stáří. Tím druhým byl však pro mne mnohem zajímavější nález. Jedná se o zadní stoličku jelena evropského, přibližně o velikosti koně! Zda-li odešlo toto zvíře sem zhynout v dobách dávných, nebo zde bylo v tomtéž čase obětováno, zůstává i nadále pouhými spekulacemi. Co to muselo být za mohutné zvíře, které mělo tu čest zhynout a stát se součástí místa, na němž dávní druidové vykonávali své obřady pro své dávné, leč nikdy nezapomenuté bohy? Ať už svým

postavením dosáhlo té či oné cti, já si tohoto zvířete vážím a to, že se tento „zoubek“ houpe na mém krku. je zase velká čest pro mne.

Svatyně má klasický čtvercový půdorys přibližně 40x40 m. Svatyně samotná leží na násypu vysokém asi dva metry a byla obehnána bažinatým příkopem, který se dodnes dochoval pouze na stranách hlouběji do lesa (viz.foto). Tato bažina - ač je umístěná v jinak suchém prostředí -

nemá tendenci nijak vysychat. Dnes již povrch svatyně pokrývají suché stromy, v jejichž středu je jakési zelené jádro, které umocňuje ten mystický efekt celé svatyně.

Jako všechno živé, i tato svatyně má své srdce. Tímto srdcem jsou tři obrovské a staré pařezy propojené, jak se zdá, společnými kořeny, které tvoří tepny v tomto srdci. Pokud svatyni projdete bosýma nohama, zjistíte, že v tomto srdci je mnoho hřejivé energie, což je tak trochu v protikladu s celkovým dojmem ze svatyně. Pokud stojíte na těchto tepnách a zavřete oči, ucítíte, jak se mlha a stín stávají světlem prozářeným, a snad i mohutnými duby porostlým místem. Smrt z okolních jehličnanů se promění v jemnou mladou trávu, která pokryje celý povrch svatyně jako ten nejjemnější koberec. Projde vámi obrovská vlna energie a i vy se stanete součástí tohoto prostoru v podobě právě rozkvetlého stromu. Pokud však opět otevřete svoje oči, hřejivý pocit je tatam a opět obklopí vás chlad. Je to snad jen jakýsi pohled klíčovou dírkou do dávných dob? Nebo se snad jedná o pouhý výplod lidské fantazie?

Je pravdou, že uvnitř této svatyně jsme našli velmi krásné hříby, a to včetně hřibů bílých. Nikdo zřejmě nemá odvalu přijít a sebrat houbu z tohoto „kusu“ nasypané hlíny. Posledním „kouzlem“, jehož jsme byli svědky, bylo náhlé deformování ulitek, jenž má přítelkyně nosí na krku...začaly se zplošťovat!

Nevězické oppidum

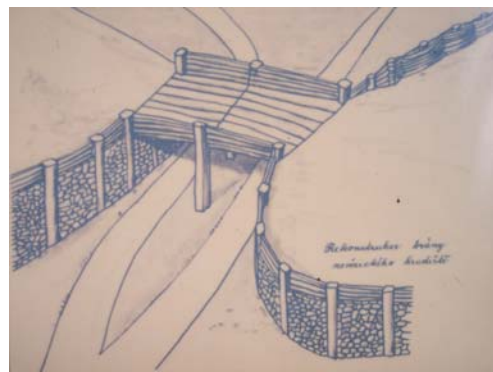

Toto keltské hradiště, nazývané podle katastrálního území Nevězické, patří do systému keltských sídlišť z 1. století před naším letopočtem. Od zbraslavské Závisti, přes Hrazany na Sedlčansku, zdejší Nevězice, Zvíkov, až po nejnižnější Třísov u Č. Krumlova sloužila Vltava jako spojovací cesta. Nevězické hradiště se nachází v 435 metrech n.m. Zaujímá poměrně značnou rozlohu ostrohu vytvořeného Vltavou a roklemi svažujícími se k Vltavě. Nejužší část ostrohu na západě byla přehrazena mohutným valem s příkopem. Na

obvodových valech je až do dnešní doby na mnoha místech vidět zpevnění z vrstveného kamene. Celý val byl zpevněn až 30 cm silnými dubovými „piloty“. K jejich výrobě spotřebovali dřevo z 30 ha vzrostlého lesa. Předpokládá se, že na rozlehlém, 12 ha velkém hradišti žilo několik set lidí.

Toto stojí na informační tabuli, která stojí u západního valu. Dříve než k této ceduli dojdete, čeká vás krásná procházka podél obvodu celého oppida. Cesta vede z Nevězic přes prostorná pole dolů do rokly zvané Peklo. Roklinka se táhne dolů lesem, a až dojdete k řece Vltavě, přejdete malou říčku a pak jdete vysoko do kopce, kde vás cesta začne točit podél výše zmíněného oppida. Cesta vás povede do výšin podél lesa a poté i do něj. Celá cesta svižným krokem zabere asi dvě a půl hodiny. Poté dojdete k poslední výše uvedené ceduli a tudíž se ocitnete u valu hledaného oppida.

Pokud nejste moc na dlouhé procházky, vede sem přímá, kilometr a půl dlouhá cesta polem z Nevězic.

Celé oppidum je lemováno násypem, a někde i znatelným příkopem. Jak již napovídá ona informační tabule, v prostoru tohoto oppida nebo spíše u jeho vchodu stála klasická brána, kterou se archeologové pokoušeli nějakým způsobem objasnit širší veřejnosti, což se jim, jak obrázek napovídá, povedlo. Podle náčrtu oppida je zřejmé, že do tohoto hradiště vedly tři možné vchody. První, před nímž jsou klasicky ve dvou řadách dnes ještě stále patrné příkopy, byl nejspíše oním vchodem, jenž tuto bránu obsahoval.

Vedle tohoto hlavního vchodu je dlouhý průnik do tohoto hradiště. Zda-li byl tento průnik – v podstatě otevřený průnik do tohoto hradiště, také na konci jištěn bránou, není jasné. Vzhledem k jeho šíři a ploše před tímto hradištěm, bych spíše viděl tuto cestu jako nejméně komplikovaný způsob přivádění zvířat zpět do oppida, nebo pro vpouštění větších povozů. Třetí a poslední vchod byl na opačné straně, ve vzdálenosti jeden a půl kilometru od hlavní brány.

Tento zadní vchod nemusel být nejspíše nijak zvláště jištěn, protože případní nájezdníci by museli přijít od rokly Peklo, a i jak již je z vyprávění zřejmé, museli by toto hradiště obejít podél valu. Další možností vstupu případných útočníků by byl onen široký průnik do hradiště.

Zase si dokáží představit, jak místní kmen vrhá po nešťastných nepřátelích svá kopí z bezpečného úkrytu na palisádách. Samotná hlavní brána, zajisté velmi dobře střežená, by byla jen hloupým pokusem o sebevraždu. Každopádně díky strategickému umístění tohoto hradiště byl případný útok možný jen po rovné pláni vedoucí k obci Nevězice.

Tato dnes již pouhá zelená pláň, jakoby stále dýchala svou keltskou minulostí. V každém okamžiku se může kolem vás objevit denní cvrkot, uvidíte opět částečně zapuštěné domky a uslyšíte dětský smích i štěkot psů. Můžete takto dojít až k jakési radnici tohoto „města“ či vylézt na hlásku a rozhlédnout se po okolí. Má to jen jednu chybu: pokud oslovíte kohokoliv, nikdo vám neodpoví a budou se dále věnovat svému vlastnímu konání a vám bude připadat, že tito pracovití lidé jakoby byli pouhým obrazem, jenž spatříte v magické studánce...

